

SALV
STRATEGISCHE
ADVIESRAAD
**LANDBOUW &
VISSERIJ**

ADVIES

over het ontwerp jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

Advies aan de Vlaamse Regering

Vlaanderen
is strategisch advies

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Advies vastgesteld op:	26/06/2015
Adviesvraag ontvangen op:	29/05/2015
Type:	Op verzoek
Adviestermijn:	28/30
Nummer advies:	2015-13
Contactpersoon:	Kris Van Nieuwenhove kris.vannieuwenhove@lv.vlaanderen.be

Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)

Koning Albert II-laan 35 bus 39
1030 Brussel

Tel: 02 552 79 90

Email: salv@vlaanderen.be

URL: www.salv.be

Twitter: @SALVtweet

1 Inleiding

Op 29 mei 2015 ontving de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij een adviesvraag van Dhr. Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel over het ontwerp jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP). Aangezien de SALV aandacht voor kinderen en jeugd belangrijk vindt, besloot de Raad om een advies uit te brengen, weliswaar specifiek vanuit een landbouw- en plattelandskijk.

Het ontwerpadvies werd voorbereid door een ad hoc werkcommissie van de SALV. Deze werkcommissie kwam op 9 juni 2015 samen voor een hoorzitting en een werkcommissievergadering. Tijdens deze hoorzitting gaven Dhr. Filip Michiels, raadgever jeugd kabinet Gatz en Dhr. David Wemel, departement CJSB, toelichting bij het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

De SALV keurde dit advies goed via schriftelijke procedure op 26 juni 2015.

Piet Vanthemsche
Voorzitter SALV

2 Situering

Missie. “Het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan beschrijft de wijze waarop de Vlaamse Regering binnen haar bevoegdheden de volgende beleidsdoelstellingen uitvoert:

1. het creëren en borgen van gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren;
2. het creëren en borgen van brede ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren;
3. het creëren van ruimte voor kinderen en jongeren;
4. het verhogen van de formele en informele betrokkenheid van kinderen en jongeren bij de samenleving.

Daarbij houdt de Vlaamse Regering rekening met de behoeften en mogelijkheden van kinderen en jongeren en de jeugdsector.”

Decretale basis en voorbereiding. Het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid van 20 januari 2012 bepaalt dat de Vlaamse Regering, uiterlijk een jaar na het begin van elke regeerperiode, een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan voorlegt aan het Vlaams Parlement. Omdat de termijn van één jaar voor de opmaak van zo’n plan kort is begon de afdeling Jeugd van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media al in 2013 met de administratieve voorbereiding van dit plan.

De administratieve voorbereiding voor het JKP bestond uit verschillende fases: een omgevingsanalyse, het Groteprioriteitendebat, werkgroepen, terugkoppeling aan ruimer publiek, ... Op deze manier werden 9 thema’s geselecteerd die uitgeschreven werden als strategische doelstellingen. Binnen elke strategische doelstelling werd afgesproken om maximaal drie operationele doelstellingen te formuleren.

In opvolging van het regeerakkoord werden nadien nog twee bijkomende strategische doelstellingen toegevoegd, namelijk werk en cultuureductatie.

Het ontwerp doelstellingenkader werd als mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering met de vraag aan de bevoegde ministers om de operationele doelstellingen te stofferen met projecten, processen en indicatoren.

Strategische doelstellingen

Thema	Strategische doelstelling		Minister van
Armoede	SD1	In 2019 is het aandeel kinderen en jongeren dat in Vlaanderen in armoede leeft met 30% gedaald.	Armoedebestrijding
Duurzaamheid	SD2	In 2019 zorgt Vlaanderen voor een duurzame leefomgeving waar kinderen en jongeren actief aan bijdragen.	Omgeving, Natuur en Landbouw
Jong zijn	SD3	In 2019 heeft Vlaanderen ruimte en condities gecreëerd om kinderen en jongeren, zonder onderscheid, volop jong te laten zijn, met respect voor ieders belang.	Jeugd
Mobiliteit	SD4	Vlaanderen doet bijzondere inspanningen opdat alle kinderen en jongeren zich in 2019 autonoom, duurzaam en veilig kunnen verplaatsen.	Mobiliteit
Onderwijs	SD5	In 2019 garandeert Vlaanderen alle kinderen en jongeren een leerloopbaan die aansluit bij hun talenten en die hen in staat stelt volwaardig te	Onderwijs

		participeren aan de samenleving.	
	SD6	In 2019 zijn scholen in Vlaanderen stimulerende, meer inclusieve, open en ruime leerzones	Onderwijs
Participatie	SD7	In 2019 is Vlaanderen meer een omgeving waarin kinderen en jongeren mee vorm kunnen geven aan het beleid in alle aspecten en levensdomeinen die hen aanbelangen.	Jeugd
Ruimte	SD8	In 2019 is doordacht medegebruik de norm bij ruimtelijke ontwikkeling.	Omgeving, Natuur en Landbouw
Welbevinden	SD9	In 2019 voelen kinderen en jongeren zich goed in hun vel en kunnen ze aangeven wanneer het niet zo is. Ze weten waar ze er mee terecht kunnen en worden passend geholpen.	Welzijn
Wonen	SD10	In 2019 is aangepast en comfortabel wonen verzekerd voor alle kinderen en jongeren.	Wonen
Werk	SD11	In 2019 is de jeugdwerkloosheid betekenisvol gedaald.	Werk
Cultuureducatie	SD12	In 2019 krijgen kinderen en jongeren zowel meer en betere toeleiding naar cultuur als meer en betere kansen op cultuurcreatie.	Cultuur

3 Advies

3.1 Advies op hoofdlijnen

[1] De Raad is positief over het gevolgde traject. In het bijzonder apprecieert de SALV het ruime participatieve voortraject en de toelichting door Dhr. Filip Michiels en Dhr. David Wemel aan de ad hoc werkcommissie van de SALV. De SALV stelt echter wel vast dat geen van de leden van de SALV bij het voortraject werd betrokken, ook niet de op jongeren gerichte leden zoals Groene Kring en het landbouwonderwijs.

[2] De SALV is tevreden met de strategische doelstellingen die in het ontwerpplan naar voor worden geschoven. In het bijzonder hecht de SALV veel belang aan het onderdeel ‘werk’ dat nog in een latere fase aan het ontwerp werd toegevoegd (zie ook [11]).

[3] De Raad beveelt aan om het JKP te herleiden tot de essentie: kinderen, jongeren en hun rechten. De invulling van de strategische en operationele doelen gaat zeer breed. Het lijkt alsof gekozen is voor een doorslag van de bestaande beleidsnota's, ondergebracht in een format van twaalf strategische doelstellingen. De Raad merkt op dat de focus op kinderen en jongeren verloren gaat in een veelheid aan zaken die niet exclusief of hoofdzakelijk op kinderen en jongeren gericht zijn. De Raad beveelt aan om doelstellingen, duidingen, acties en indicatoren die het JKP overstijgen te schrappen om zo een duidelijk en leesbaar plan met concrete doelstellingen te formuleren.

Als voorbeeld hierbij leest de Raad op pagina 48 *“Daarnaast moet er extra rekening gehouden worden met de kwetsbaarheid van lokale landbouwers in dit hele verhaal. Indien ze het gewenst duurzaam gedrag willen stellen, moeten zij ook administratief beloond worden met eenvoudigere procedures.”* Bovendien is de betekenis van deze zin onduidelijk waardoor dit wel heel vreemd kan overkomen.

[4] De Raad is blij met de definitie van duurzaamheid waarin vier dimensies gehanteerd worden (ecologische, sociale, mondiale en economische), maar stelt vast dat in het verdere plan de drie laatste onderbelicht worden. De Raad vraagt dat duurzaamheid steeds in zijn geheel benaderd wordt, en dat het integrerend karakter van dit concept voldoende tot uiting zou komen in de concrete doelstellingen, indicatoren en streefwaarden. De Raad vraagt om hiertoe ook de betrokken actoren in het JKP aan te passen.

[5] De Raad heeft vragen bij de gehanteerde indicatoren die de twaalf strategische doelstellingen zullen monitoren. Tijdens de hoorzitting vernam de SALV dat bepaalde indicatoren werden overgenomen uit het JOP¹. De Raad vraagt of deze indicatoren het meest geschikt zijn om de vermelde doelstelling te monitoren. De indicatoren bij doelstelling 2 *“In 2019 zorgt Vlaanderen voor een duurzame leefomgeving waar kinderen en jongeren actief aan bijdragen”* meten bijvoorbeeld slechts een zeer beperkt onderdeel van duurzaamheid.

Daarnaast vraagt de Raad of de vermelde indicatoren streefindicatoren zijn of een monitoringsinstrument. Indien het om een streefindicator gaat stelt de Raad vast dat een streefwaarde ontbreekt. De Raad meent bovendien dat doordachte indicatoren een logische link moeten hebben met de geformuleerde doelstellingen zodat de bevoegde administratie(s) in staat zijn om uitvoering en opvolging te geven aan het JKP.

Als voorbeeld hierbij leest de Raad op pagina 44 *“% kinderen en jongeren dat actief of passief lid is van een vereniging of actiegroep rond milieu, dierenrechten of duurzame voeding(12- tot 30-jarigen)”*. De vraag kan gesteld worden of deze indicator het duurzaamheidsgedrag bij jongeren effectief meet.

¹ Jeugd Onderzoeks Platform. www.jeugdonderzoeksplatform.be

3.2 Advies met betrekking tot landbouw en platteland

[6] Versterk en ondersteun lokale (plattelands)organisaties, in het bijzonder het jeugdwerk, om aan ontmoeting te doen, zowel onder peers als voor jongeren ouder dan 18 jaar en intergenerationele ontmoeting. Hiervoor moet voldoende budget voorzien worden.

[7] Zorg voor een aanzienlijke daling van de regeldruk in het jeugdwerk en maak gebruik van moderne technologie om het jeugdwerk de nodige begeleiding te kunnen bieden op een vereenvoudigde manier. De Raad benadrukt dat digitalisering gepaard gaat met het herdenken van bestaande processen en niet beperkt mag worden tot het louter omzetten van bestaande processen naar een digitale omgeving.

[8] Armoede op het platteland. De moeilijke financiële situatie waarin veel familiale landbouwbedrijven verkeren werkt onvermijdelijk door op de kinderen en jongeren die op deze bedrijven leven. De Raad meent dat deze vorm van armoede een aparte en specifieke aanpak vraagt.

[9] Landbouwonderwijs. De kosten voor school en leerlingen lopen gezien de specifieke omstandigheden (bv. vervoer naar praktijkhoeves, praktijkmateriaal, gebrek aan handboeken wegens klein taalgebied, grote afstand woon-school verkeer) op. De Raad vraagt meer specifieke ondersteuning, op maat van het landbouwonderwijs.

[10] Besteed bijkomende aandacht aan de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de dienstverlening op het platteland. Dit is essentieel om kinderen en jongeren overal gelijke kansen te bieden. Hierbij mag niet enkel de focus liggen op stedelijke gebieden, maar moet ook worden voorzien in een divers en aangepast aanbod en instrumentarium voor de gemeenten en dorpen.

[11] Het stimuleren van ondernemerschap dient als volwaardige operationele doelstelling te worden toegevoegd onder de strategische doelstelling 'Werk' en dat naast 'duaal leren' (OD11.1) en 'jonge werknemers ondersteunen in een loopbaan' (OD11.2). Zorg voor een specifieke ontwikkeling van competenties en opleidingen voor jonge (toekomstige) ondernemers. Verwijs naar de noodzaak van een aangepaste traject met het oog op jonge starters en jonge bedrijfsopvolgers van familiale landbouwbedrijven. De primaire sector biedt veel kansen voor ondernemers, zowel in de huidige landbouwsectoren als in de nieuwe vormen (bv. stadslandbouwer, CSA-boer, agro-ecologische landbouwer, insectenkweker, aquacultuur-ondernemer, ...).